

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

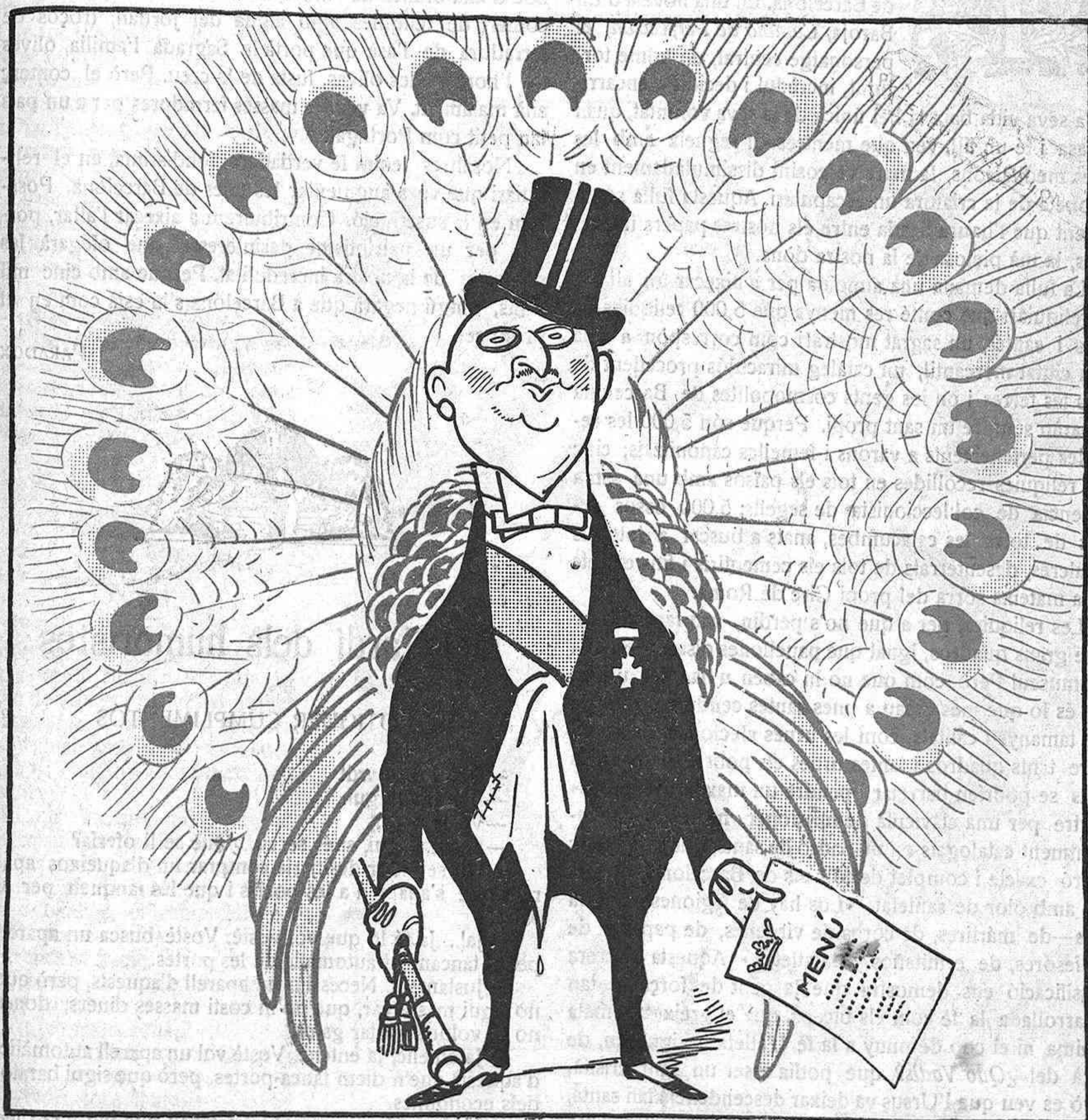
Núm. 1988 ————— Any XXXIX

BARCELONA 1.er DE FEBRER 1917

PERIÓDIC HUMORÍSTIC IL·LUSTRAT

10 cèntims ————— Atrassats: 20

BATLLE SATISFET

—Gran amigo del rei fui,
y en este *menú* dorado

hay la hoja del estofado
que con el rey me comí.

RELIQUIES

IGNOREM com ha arribat a les nostres pecadores mans una fulla catòlica, adreçada al poble catòlic de Barcelona. En una novela d'En Baroja, *Camino de Perfección*, el personatge central, un home torturat, incrèdul i decidit a encarrilar

la seva vida baix la llei única de la seva voluntat, quan se casa i té un fill, veu que mentres ell segueix amb les seves meditacions, la mare va cosint dissimuladament en la robeta de la criatura un escapulari. Aquesta fulla segurament que l'haurà ficada entre els nostres papers irreverents, la mà pietosa de la nostra dona.

La fulla demana una almoïna per a aixecar un altar a un reliquiari que conté res menys que 5,000 reliquies de sants i santes, un sagrat mostrari com correspònd a una gran ciutat mercantil, un catàleg miraculós procedent de totes les terres i on les gents cosmopolites de Barcelona trobaran sempre un sant propi. Perquè són 5,000 les reliquies perteneixents a varons i femelles canonitzats; cinc mil reliquies recollides en tots els països amb una santa paciència de col·leccionista de segells; 5,000 òssos extrets de totes les catacumbes, anats a buscar a tots els sepulcres, desenterrats de tots els cementiris i fins extrets de la mateixa sorra del propi Circ de Roma.

Les reliquies, per a que no's perdin, van tancades en onze grans quadros, igual que papellones dissecades. Tot un museu! Però com que no hi caben n'han fet urnes, que és lo que més escau a unes santes cendres, urnes de tots tamany i calitats, com les urnes electorals; mes com entre tants quadros i tantes urnes els pobres òssos dels sants se podrien barrejar i pendre un maxilar de protomartre per una clavícula de missioner, han estat convenientment catalogats en un padró de sants, que serà l'únic padró exacte i complet de tots els de Barcelona, un padró amb olor de santetat. «Los hay de legiones—diu la fulla—de mártires, de coros de vírgenes, de papas y de confesores, de ermitaños y de atletas.» Aquesta darrera classificació ens demostra que la gent de força té tan desenvolupada la fè com els biceps, que el greix no mata l'ànima, ni el cop de puny a la fè. L'atleta no ignoren, de ençà del *¿Quo Vadis?*, que podia ésser un sant cristià, però es veu que l'Ursus va deixar descendència tan santa, que els forçuts, segons la fulla, constitueixen una altra milícia del Senyor, la Ordre dels atletes, que per lo que

hem pogut apreciar deu ésser segurament la dels caputxins, gent sapada i amb tota la barba.

Nosaltres contribuïrem an aquesta meravellosa adquisició, perquè Barcelona, la New-York del Mediterrani, si un poblet té un sant propi, ella n'ha de posseir 5,000, de totes menes de papes i d'escolans, de confessors i de confessats, d'atletes i de nyicris, però preguem als conservadors d'aquests venerables restes procedeixin a una molt acurada comprovació. Aquell gran Frederic Rapuso de *La Reliquia*, d'Eça de Queiroz, després d'ésser llençat de casa de la seva tia per entregar, sense adonar-se'n, al final del seu viatge a Terra Santa en busca d'una reliquia sense parior, la camisa de la seva amiga d'Alexandria en lloc d'una branca de l'arbre de la corona d'espines, posà comerç de reliquies amb aigua del Jordán, troços de ferradura de l'ase que portà la Sagrada Família, olives de l'hort de les olives, fusta de la creu. Però el comerç anà malament. Va vendre masses ferradures per a un país tan petit com Portugal!

Nosaltres tenim fè verdadera, fondíssima, en el reliquiari que ve a augmentar les joies de Barcelona. Posarem en la subscripció. Contribuïrem a aixecar l'altar, portats per un patriotisme desinteressat que ofegarà les protestes de la nostra incredulitat. Perque amb cinc mil sants, ningú negarà que a Barcelona s'hi està com en el propi cel.

PARADOX

Del Jardí dels humoristes

EL BOTIGUER CUMPLIMENTÓS

- Deu los guard!
- Bon dia tingui.
- Venia per...!
- Segui, segui, si és servit. ¿Què se li ofería?
- Un servidor desitjaría comprar un d'aqueixos aparells que s'adapten a les portes i que les tanquen per si soles.
- Ja!... Ja sé lo que vol vostè. Vostè busca un aparell per al tancament automàtic de les portes.
- Justament. Necessito un aparell d'aquests, però que no sigui massa car, que no'm costi masses diners, doncs no hi voldria gastar gaire.
- Ja entenc, ja entenc. Vostè vol un aparell automàtic, d'aquests que'n diem tanca-portes, però que sigui barato, dels econòmics.
- I que no fos gaire complicat; sab què vui dir? Que la maquinaria no fos massa enredada.

—Sí; vaja, vostè desitja un aparell tanca-portes automàtic barato i senzill.

—Exactament. Lo que hi ha és que no'l voldria d'aquests que al tancar la porta ho fan amb una brusca batzegada... sab? M'agraden més els que no fan soroll ni espetec... m'enten?

—Proul... Proul... D'aquells que sembla que donguin un cop de pistola. Ja vaig fent-me càrreg, ja, de lo que vostè necessita. El seu objecte és un aparell senzill, barato, silenciós per al tancament automàtic de les portes...

—Angela Maríal... Això sí, tampoc m'agradaria que fos un aparell d'aquests ensopits que van molt a poc a poc, i que tanquen les portes molt lentament, això no.

—Bé, es clar. Fugi, home, si n'hi han que fan desesperar! Lo que vostè voldria ja ho veig: un aparell tanca-portes senzillet, barato, ni massa ràpid ni massa sorollós; un bon tancador automàtic, vaja.

—Aquests són!... Vostè interpreta fidelment els meus desitjos. Ah, i lo que també m'agradaria és que'l tal aparell no fos d'aqueixos que s'ha de apretar molt per a obrir la porta.

—No me'n parli és una cosa molt pesada, l'haver de apretar tant. Ja l'entenc, ja. No cal que s'escarrassi més. En resumides *cuentas*, lo que vostè vol és un aparell senzill, baratet, ni molt sorollós ni molt ràpid, ni molt fort ni molt flux de molles, per al tancament automàtic de les portes... No és això?

—Això mateix!... Veiam ¿vol fer el favor de ensenyarme'n un?

—Ho sento, però no'l puc servir. No n'hem venut mai, aquí, de tancadors automàtics per a les portes...

PAUL ALLAIS

**

Hi han persones que venen al món amb desgracia, amb la desgracia de la mandra. Els que pateixen de aquesta malvestat moltes vegades fan d'escriptors, van tronats, fumen amb pipa i es vènen l'ànima i l'enginy als comerciants en sàtires.

El mal és que quan aquests comerciants no volen atendre a totes les necessitats dels que nasqueren amb desgracia, sien enterrors o bateigs, el comerciant es transforma en usurer i el desgraciat trenca el tracte.

Després, ja al mig del carrer, pensa:

—Què faràs, cabaç?

I rumia, rumia, rumia. Després s'en va a la noia i li diu:

—Noia, toca el violí.

Aixís van tirant.

Les denúncies de «La Lucha»

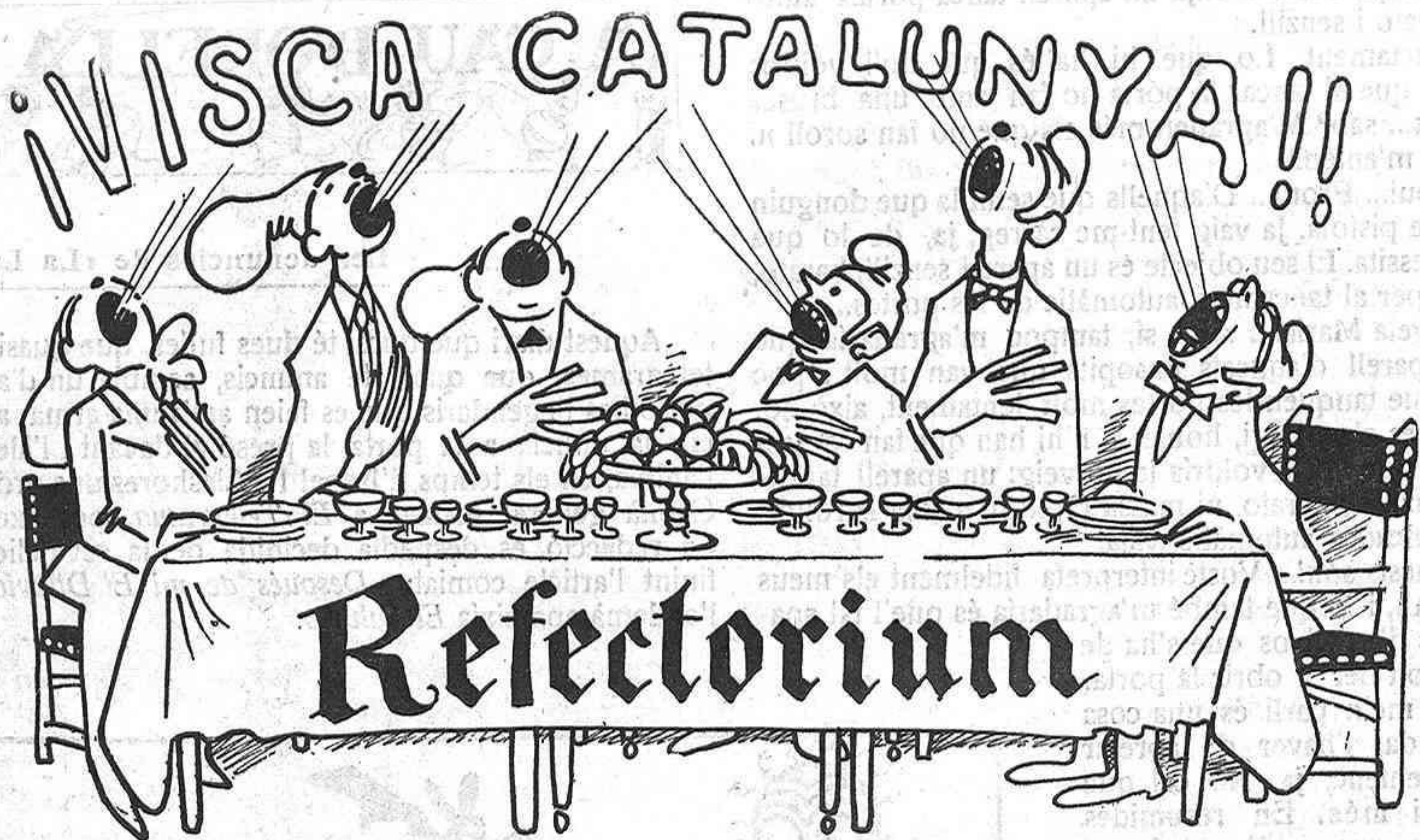
Aquest diari que quasi té dues fulles, que quasi porta telegrams, que quasi té anuncis, sembla un d'aquells periòdics llegendaris que es feien amb una arma al costat, la policia a la porta, la presó al davant i l'alegria a l'ànima, en els temps d'Isabel II. Aleshores una ordre del Capità general matava a *El Telegrama*, per exemple. La redacció es despedia decidida de la seva clientela, finint l'article comiat: «Después de mi *El Diluvio*», i a l'endemà apareixia *El Diluvio*.

BL PAPU

—Que no estàs alegre, Colombina?... Balleu, donal..

—Al Pierrot!... Aquest mascarot intrús me fa perdre l'humor.

LA SÍNTESI D'UN BANQUET

—Som i serem gent catalana...

Aquell bon humor es conserva ben viu en la redacció de *La Lucha*. Cada dia arriba una denuncia. Quin número té aquesta? El vuit. I com si joguessin a la trenta-una, demanen carta, és a dir, una altra.

Aquesta és civil, aquesta és militar, aquesta eclesiàstica, perquè és per escarni a la religió. I de la jurisdicció de Marina no en tenim?

—No, no en tenim.

Els redactors de *La Lucha* estaven una mica tristos, igual que un col·leccionista que li manqués quelcom de rar i de buscat. Però es veu que hi ha una providència pels col·leccionistes de denúncies. Quan sostenien els redactors de *La Lucha* el precedent diàleg, es presentà un mariner amb un ofici. Acabava d'arribar la denuncia de la jurisdicció de Marina.

L'ofici pregava al director entregués els números del diari denunciat, les proves, els originals i el nom del caixista que havia compost l'article. En Marcellí Domingo agafà un B. L. M. i molt cortès respongué que de números no en quedaven, que les proves no es trobaven i que el caixista que havia compost l'article havia mort aquells dies. I En Marcellí Domingo «*aprovecha gustoso esta ocasión...*» amb lo demés que és obligat en els besalles-mans.

Catolicisme

L'arquebisbe de Tarragona ha rebut un missatge dels catòlics barcelonins, felicitant-lo efusivament per les seves declaracions francòfiles i la seva defensa del cardinal Mercier.

Nosaltres buscarem a catòlics tan devots i tan francòfils com En Josep Carner, En López Picó, etc. i no els trobarem. Però allí estava En Pere Corominas i l'Ignasi Iglesias i En Massó Torrents i l'Alexandre Cortada i En Casas Carbó (tota l'esquerra, senyors, tota l'esquerrall

No hi mancava més que l'Alomar, aqueix Alomar que declara deixarà d'ésser francòfil si surt un altre bisbe com el de Tarragona. Bé és veritat que el mateix dia, En López Picó assistia al banquet d'En Samblancat i En Josep Carner s'hi adheria. La llei de les compensacions mai fa fallida.

I En Casas Carbó, autor del missatge a l'arquebisbe, repetia la seva frase panglosiana: «Ara, ara va bé!»

Estarem realment en una època de penediments? Tornen les cigonyes als campanars? Perquè ja no firmen solament els missatges que s'envien als arquebisbes els homes d'esquerra, sinó els que s'adrecen als laics conservadors? L'Ignasi Iglesias ens diuen que ha firmat el missatge dirigit als parlamentaris regionalistes.

Sota d'ell, ens diuen també que va firmar En Morató, però curant que la rúbrica anés cap amunt, donant una abraçada a la de l'Iglesias.

2000

Ximпле de Febrer!

Si ja et conec, pobre home, ets En Febrer, no pots negar-ho pas, vas disfregat. Fas olor de lo que ets: ets un xiflat, curt de gambals i dies: qui pot ser? Doncs, ja que ens coneixem, diga'm primer lo que penses: ja ho sé; mai has pensat, prò no vols confessar-ho, encarcerat amb ta inconciència i ton passar lleuger. Passes cantant ximpleres per cançons, eixordant al veïnat que et veu passà sense saber si riure o bé plorà. Dintre ton cervell xorc, per il·lusions, serradures i clin tan sols hi ha... Apa, abur, Carnestoltes, fes-te enllà!

E. VILARET

On dormiràn?

Al Passeig de Gràcia s'acaba de bastir una renglera de cases que tot són fatxades cúpules i torretes, les cases propiament pot dir-se que no existeixen. Mirada la renglera venint de la plaça de Catalunya fa l'efecte d'un ganivet de pedra amb el tall ben esmolat menaçant la casa Pons i el «Tívoli».

Ara bé: en els balcons d'aquestes cases, no acabades al present, hi ha uns lletrers que diuen.

Cal·lefacció central.

Ascensors Cardellach.

Bany, tocadors, watters-closet, bidets etc. en totes les habitacions.

Pianola i Gramofon.

Caixa incombustible, etc. etc. etc. I la gent admirada torna a mirar la casa prima com una navaja d'afeitar i se pregunta.

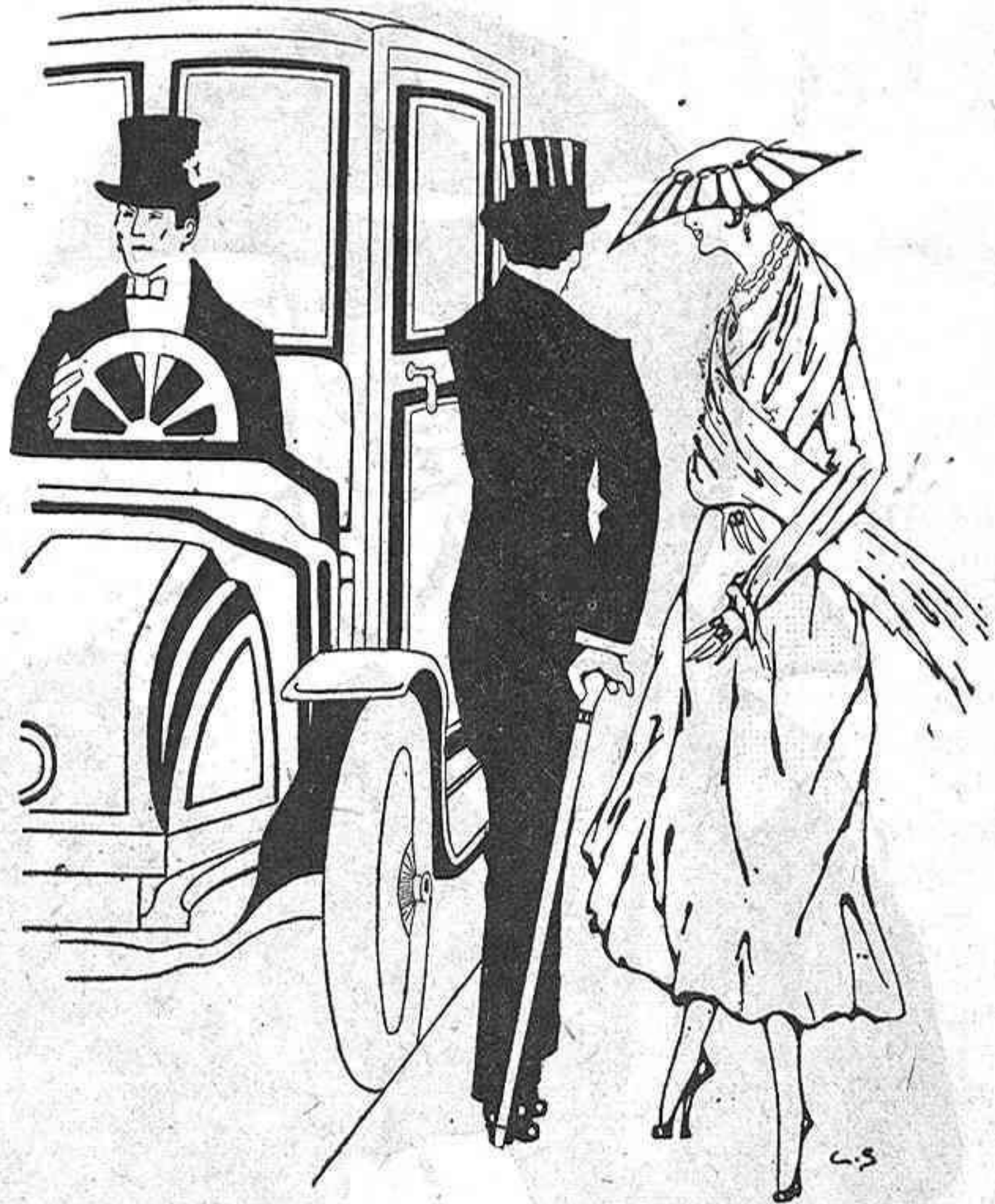
Molt bé! molt bé! Ja són comoditats tot això prò, i els estadants on dormiràn, on menjaràn?

No sé per què's preocupen; a l'estiu al balcó, a l'hivern a les tribunes; faràn vida de lloro i divertiran al públic que s'enterarà de totes llurs intimitats.

—Alça, amigu!... Deu anar al ball, que portes la xistera?

—Oh, vui dir-te que si'm promets que aquí, amb tu, m'haig de divertir més, me la trec desseguida.

—Ja li has dit on hem d'anar, al xofer?
—Al sortir del ball no se'ls hi ha de dir. Ja ho saben. En això's coneixen els xofers intel·ligents.

El camell

La bestia del desert havia arribat a Catalunya no se sab com, si per el dret nadant, com el de Tartarín, o si donant tota la volta, que ja és volta, que quasi és tan penosa com una peregrinació a la Meca.

El certus és que l'animal geperut era a les nostres terres, al cap d'amunt de la província de Girona, y que havia passejat sobre son llom a les criatures arruixades de Figueres, de Besalú, de Banyoles, d'Olot i de Sant Joan de les Abadeses.

Després ell i els seus amos anaren a Ripoll, a Torelló, a Manlleu i a Sant Quirse. Tot havia anat bé fins aleshores; primer feia una gran calor que no l'atormentava gaire, després feu un temps tebi de dia i fresquet de nit, que podia soportar-se, sobre tot no tallant-se els cabells, que és lo que ell feia.

Els projectes eren anar a Vich, a Granollers, i de la capital del Vallès, a Barcelona, an aquesta Barcelona de la qual el camell havia sentit a dir hi creixien més palmeres que en el desert, sa patria.

Però no, l'amo s'enterà de que més enllà d'Olot i de San Joan hi ha una vila que no s'accontenta amb la festa major de l'istiu, en la qual els forasters són, pot dir-se, qui governen, sinó que per a els indígenes se'n celebra una altra quan els xalets són tancats i tothom trobaria pisos per llogar.

El cavall que amb un borriquet tirava el carro, es posà malalt i això feu casi desistir al director d'anar-se'n a dita vila on ell hi veia diner. Però mentres dormia es digué:

—Què carai! que'ns arrocegui el camell.

I tal dit tal fet. Deixaren hospitalitzat en una quadra

L'HOSTE ARAGONÉS.—De las tunas i los tunos,
somos jefes baturricos;
el de las tunas, soy yo;
el de los tunos, Paraíso.

el cavall malalt i enganxaren al camell, que bestia, pacienta, estirà com si fos el seu ofici, trencant aixís totes les tradicions, perquè el camell és bestia de sella i no animal de tirants.

L'entrada al poble fou un acon-teixement. Mai n'havien vist cap, de carro, com el que tirava nostre camell; un carro verd amb finestres i xame-neia, però encara que haguessin vist el carro, lo que no havien vist era un camell.

Els porcs fugien en totes direc-cions i espantaven les gallines; els cans lladraven, i els baillets, amb la barretina fins al clatell, embolicats de coll, obríen un pam de boca i es fica-ven els dits al nas.

Feia un fret que pelava; hi ha-via un pam de neu. Primer que en-lloc anaren a cà la vila per a ensenyar els papers, després a cercar posada.

Per a homes i dones i burret ne trobaren desseguida. Ara, per al camell, no. De cap de les maneres.

Ja era fosc. En el cel serè parpe-llejaven els estels. La lluna anava al-cant-se. ¡l feia una glaçada!

—Què'n fem d'aquesta bestiola?
—Anem a trobar al batlle.

—Senyor batlle, no'ns volen acu-llir el camell.

—Menjeu-se'l.

—Però senyor batlle...

—Si fos més petit el ficaria a la presó, però no passa.

—I dò?

—Mireu; porteu-lo al prat comu-nal, i que se les compongui; herba ja n'hi ha.

—I neu també.

—També.

—Se refredarà.

—Que estornudi.

—Si no hi ha més remei...

I al prat el dugueren. I al prat el deixaren sobre aquell mantell blanc que cobria la terra.

—La bestia pensà:

—I ara?

I després se digué:

—Pasturem.

—L'i ara? d'aquesta vegada fou més fort, especialment en la expres-sió. Digué el camell:

—En aquesta terra pasturen man-tecado sense sucre i granisat en sense suc de llimó. No m'agrada.

I aixecant el cap digué:

—Ail qui fos al desert!

Vegé la lluna aleshores; la ma-teixa lluna de sa terra nadiua. I per atancar-s'hi més, s'enfilà en un alterol.

Els bordegaços de la vila, amb els nacets aixafats sobre dels vidres de la

finestra, miraven astorats la monstruosa silueta de la bestia, retallada sobre la blancor de la neu, mentres a pleret, a pleret, deien:

—La Cuca! La Cuca!

VERS LA LLUM, per Josep M.ª Folch i Torres.—Una novel·leta premiada en un Concurs literari, organitzat per la Societat «La Nova Catalunya», de l'Havana.

Se tracta d'una interessant narració de caient verista, de bastanta intensitat dramàtica i escrita en una prosa molt castiga; el tema i l'ambient són ben catalans i tant les descripcions com els diàlegs demostren la curiosa mà d'un experimentat; per tot lo qual creiem que el Jurat antillà no degué anar del tot desacertat al otorgar-li el primer premi. Les despeses de l'edició han anat a càrrec de la citada entitat, la més important i la més patriòtica dels catalans de Cuba.

AQUÍ I A TOSSA, Farsa en dos actes original d'En Francisco Masferrer.—Jutjar d'una obra teatral per l'impressió que pugui fer-nos la seva lectura és tan delicat com caminar amb sabates per damunt d'un rengle de taces de porcel·lana. Un llibre destinat a les taules, sia comedia, sia drama, s'ha de veure representar. I com que d'això n'estem plenament convençuts, sia'ns permès tan sols felicitar a l'autor per la bona fè en el seu ideal d'escriure pel teatre català, avui que tan poques facilitats hi ha d'estrenar. I desitjant-li grans èxits en el difícil art d'En Guimerà, passem a un altre.

GLORIA A CLAVÉ, Chor a quatre veus d'homes. Lletra de Apeles Mestres, musica de Cassià Casademont.—Obra presentada en el Certàmen Musical de l'Associació «Euterpense de Coros de Clavé», en el desembre de l'any passat, i rebutjada pel Jurat. En la premsa diària s'ha debatut prou detalladament aquest plet del mestre Casademont; per això, nosaltres no fem més que deixar-ho consignat i ens abstenim de ficar-hi cullerada.

«LOS PREVISORES DEL PORVENIR» I LOS HORRORES DE SU MALA ADMINISTRACIÓN.—Follet en el qual s'hi fa l'història de una campanya contra l'esmentada societat asseguradora. *Pláticas de familia de las que nunca hice caso*, perquè ja sabem que aquí a Espanya no ens ha de venir res de nou. Doncs pels mangonejadors de les empreses que podrien beneficiar als pobres *todo el monte es orégano*.

POESIES, per Martí Gents i Aguil·lar.—Es el fascicle número 195 de la Biblioteca d'autors catalans «Lectura Popular.»

LA CIUDAD DEL SILENCIO, per Andreu Guilmain.—Una interessant novel·leta amb il·lustracions de M. Ramos, que publica «Los Contemporàneos».

SEPT SCIENCIES

2000

BROMETA DE CARNESTOLTES

El Glosador deambula.

El Glosador deambula pel Passeig de Gràcia, lo mateix que qualsevol Senyor Esteve endiumenjat.

Vé del carrer d'en Petritxol amb un tortell a la mà. Tot deambulaut, el Glosador encepaga amb uns grans tubos de ferro col·locats preventivament al mig del passeig.

De moment, aquells tubos d'amples proporcions, posats l'un a prop de l'altre a la vora de uns sots bastant feréstecs, l'impressionen vivament.

¿Seràn canons de 84, aqueixes peces de gros calibre?... ¿Acabaràn per ésser trinxeres aqueixos sots atrabiliaris?... Tot allò li fa mala espina. El Glosador tem per la neutralitat.

Fins que un amable guardia urbà, l'únic guardia veritablement urbà que'l Glosador hagi topat en sa vida, li desvaneix tota suspicàcia, tot temor i tot pressentiment de malestrugança. Ni canons, ni trinxeres. Tot allò no és més que la nova canyeria per a les aigües de Moncada.

I recordant que d'aquí pocs dies en el nostre Passeig aristocràtic s'hi té de celebrar la rua del Carnestoltes i pensant que'ls tals tubos encara deuràn continuar allí de la mateixa manera, aleshores balla pel magi del Glosador un dels millors contes extraordinaris de l'Edgard Poe: aquell fastuós ball de disfresces en el qual hi pren part, sense ningú saber com, una màscara intrusa, La Màscara.

LES «GOURMETS» ESTRAGADES

—Per peix, llagostins?

—No; més m'estimo sardineta.

PROPAGANDA AUTONOMISTA

ra de la Mort Roja, que s'endinsa furtivament entre'ls balladors.

Ara ja està avisats.

Si l'Ajuntament no fa col·locar la canyeria tot seguit, si no retira immediatament tot allò del mig del Passeig, no'ls estranyi, durant la rua del diumenge o del dilluns o del dimarts, veure sortir de dintre de un de aquells tubos una màscara disfregada de microbi Eberth, figuri marca Picarol.

El microbi vert treurà el cap per la canonada i no dirà sinó això:

—Reno! quina habitació més còmoda. Hi estaré com a cà'l sogre!...

No tinguin cap mena de temor.

Serà el Glosador o un amic del Glosador que'ls farà una ignocent brometa de Carnestoltes... Però de les conseqüències del espant no en responem. Caigui tota la responsabilitat damunt el cap del nostre batlle.

XARAU

2000

Omplena l'actualitat de la setmana, la figura d'En Morano. Benefici, comiat, àpet d'homenatge. I, per si ens mancava qualque cosa, hem de registrar l'estrena de *Las sombras vuelven*, obra del senyor Daguerre, a qui el senyor Morano ha fet una bona obra treient-lo a la llum de les bateries. Ha demostrat l'aplaudit actor qu'és home de bon tast. *Las sombras vuelven* és un fort drama, ple de realitats encoratjadores. Sobri, ferm, d'una dramatització vigorosa i punyenta dels dolors de la vida, aquest drama del senyor Daguerre fou, per a els homes de bona voluntat, una brillant revelació d'un temperament dramàtic de molta poixança i vigoria. El senyor Daguerre pot apuntar-se'n una, i En Morano que se'n apunti quatre. Quatre grans èxits. El de l'interpretació del protagonista del drama de que hem parlat, el del benefici, el del comiat i el del àpet.

Veritablement, la temporada que ha dut a terme En Morano és mereixedora de tots els aplaudiments. Servint al públic barceloní son vastíssim repertori, on hi lliga amb la llaçada

Els viatjants de Catalunya

d'or del seu art totes les tendències teatrals, des de la naturalitat patològica de *El oscuro dominio* a la lírica fantasia de les obres simplement versificades, passant per les meravelles clàssiques, ha donat no sols proves ben marcades de la seva flexibilitat artística i de la bona llei de ses modalitats d'actor, sinó d'un ampli i eclèctic criteri d'art que, ben dirigit, ha de ésser una de les forces que enlairin en l'avenir la decaiguda escena. No és res d'estrany, doncs, que, deixant de banda les moltes admiracions amb que la personalitat artística d'En Morano compta a Barcelona, tinguin fites en ell les mirades i les esperances molts escriptors joves que veuen en la seva actuació com a director i empresari una ferma possibilitat d'avenc, una ferma per a les audacies renovadores i lleials.

Tot això que d'una claríssima, evident manera, es posà de manifest en la vetlla triomfal de son benefici, es patentitzà encara més en l'àpet amb que l'acomiataren moltíssims amics i admiradors.

En ocasió de son benefici estrenà el notabilíssim actor una obra en un acte, d'En Villaespesa. Llegenda alarb titulada *En el desierto*, d'una fàcil i abundosa versificació.

Cal registrar també l'èxit assolit en la vetlla de son benefici, amb *Las murallas de Jericó*, per la primera actriu de la companyia senyoreta Fernández Villegas, d'una modesta i estu-diosa dignitat artística.

A reveure! els hi diem perquè ben aviat hem de tenir el

gust de tornar a aplaudir-los amb motiu de la temporada 'pular que vindran a fer al Paralelo.

Al teatre *Victoria*, amb l'estrena de *Al rei li han tallat les ales*, l'han encertada plenament. Se tracta d'una farsa vovodillesca que te un munt de quintars de gracia, presentada amb molta visualitat i que dintre'l genre que's conreua amb tant gros èxit al *Victoria*, marca una fita ben remarcable. *Al rei li han tallat les ales* és una obra que dona a la modalitat vovodillesca una orientació novella que afegeix a la natural verdor picanta una alada gracia, plena de sobtilitats i de sorprenents efectes teatrals.

Definitivament, la darrera obra estrenada al *Victoria* mereix ésser vista per tothom, no sols per lo que ella en sí mateixa val i representa, sinó per la curosa i excel·lent interpretació que li dona la companyia.

¿Que'n direm de la esplendent Rovira, cada dia més aciençada i segura en aquesta llei teatral de les frivolitats vovodillesques, i de la Torres, insinuant i que val més encara per lo que calla que per lo que diu—i quan parla sab lo que diu—, de la Faura i d'En Sanpere i de tots?

Diguem-ne que estan tan bé com sempre i el públic tindrà esment de que són mereixedors dels seus aplaudiments.

En resum: vagin a veure *Al rei li han tallat les ales*, i riuràn, i després que hauràn rigut tornaran a riure. I tot rient, ens ho agrairàn.

A Romea ha anat creixent l'èxit de *Poliche* i d'En Puga, lo que fa judicar molt bé el gust del nostre públic.

No arribem a temps per a parlar de *El amigo Carvajal*. Ho farem la setmana entrant.

I si no podem la setmana entrant, l'altra, parlarem també d'una temporada teatral catalana que diuen que's farà a Romea amb tots els *ets* i *uts*. Es ater aquest de que cal parlar-ne detingudament i sense perdre'l cap. No val a deixar-se dur de les primeres impressions.

En fi: ja en parlarem.—FARFARELLO

Diumenge al vespre, a la *Sala Mozart*, el benemèrit *Trio Soler* va tornar-nos a enllepolir amb l'execució acurada de l'hermós *trio* de Arensky que tantes felicitacions li valgué quinze dies endarrera.

En aqueixa segona audició, els intèrprets, més reposats, més segurs, hi feren una meravella de filigranes, que'l públic

premià amb llargs aplaudiments i demanant el bis de l'*Elegia*.

Completaren el programa un *trio en re menor* de Mozart i el 42 de Gade, en els quals s'hi lluiren tots de debò, ovacionant-se al finalitzar cada una de les esmentades composicions a la senyora Barella i als senyors Roig i Soler per la correcció i ajustada interpretació. Inútil dir que la concurrència va sortir-ne molt complascuda i amb ganes de tornar-hi.

ELS DEPORTS

La proposició aprovada en l'assemblea del futbol català de la setmana passada, de que al *Barcelona* se li anullessin els partits *guanyats* en la primera tanda del Campionat, ha tingut la virtut de no agradar a ningú: ni als barcelonistes ni als del *Español*, promotors d'aquesta enutjosa qüestió.

Aquests darrers, provada l'extrangeria d'En Garchitorena (*el Garchitorena* que diuen a Sabadell), volien la pèrdua de tots els partits del *Barcelona*, cosa que si bé no li haguera reportat cap benefici en el Campionat, en canvi li haguera donat la satisfacció de *reventar* al seu contrincant i no precisament al camp del... esport, sinó en el de la jurisprudència.

En canvi els del *Barcelona* no volien que se'ls hi anulés res. I feien bé. Per a anular-los-hi els partits *guanyats* i respectar-los-hi els *perduts*, més valia el tot o res. O tots anulats o tots igual.

Per això deien al principi que l'autor de la proposició ficà els peus a la galleda i quedà malament amb tothom. Però eren les tres de la matinada i tothom tenia ganes d'anar a dormir i s'aprovà lo que semblà més transaccional.

De manera que ara tenim al *Barcelona* que li tocarà jugar després de la segona tanda, la friolera de quatre partits. Ja cal que's carreguin de paciència!

I ara se'ns acut un dubte. Els germans Passani, jugadors del *España*, són espanyols o són italians?

Si la llei ha d'ésser igual per a tothom convé esbrinar aquest nou cas i treure'n conseqüències. Al *Barcelona* no podrien trobar algun Trias que tregués la cara?

—Això del futbol val a dir que té coses altament còmiques i desconcertants.

Diumenge passat l'*Uni* i l'*Español* jugaren un partit d'entrenament perquè aquest segon serà avui i demà a Bilbao a jugar amb el terrible *Atlético*. I cosa estúpida. Els estudiants se passejaren tota la tarde als del equip que volia ésser enguany campió—i que s'ha quedat amb les cues— d'una manera tan *caia* que'ls feren dos goals per un que, per casualitat, se deixaren fer...

I consti que no fou xamba, no. Que tota la tarde els tingueren a la porta espanyolista, dominant-los i jogant molt rebé. Sobretot En Pereira, defensa, i l'Arregui, mig ala esquerra, ens agradaren extraordinàriament. Els davanters també bastant bé.

Res, que semblava que'l que havia de anar a Bilbao era l'*Uni*. An aquest pas au-

QUAN LA CANDELLERA...

—Que ja s'ha acabat l'hivern, que veig que plora?

—No; si no ploro de fret, que ploro de gana.

—Com és que sempre du les mans a les butxaques?...
—Sabeu per què?... Perquè les porto buides.

—Quin fret!... On podríem anar a escalfar-nos?
—Me sembla que'l millor lloc no fóra, precisament, el Passeig de Gràcia...

gurem als estudiants el tercer lloc en el Campionat de Catalunya.

— Al Parc de la ciutadella hi hagueren diumenge curses a peu: *Copa Autonomia* pels socis dependents del Centre de les inicials, i *Copa Montseny* o cursa Montseny pels socis d'aquest club montanyenc.

Triomfà dels primers en Canals—5 kilometres—i dels segons en Casadevall.

Un cop els de l'espardenya s'hagueren *desahogats* començaren els del pedal *match* Rubio-Jover. Després d'haver corregut dues vegades se demostrà que En Rubio ne sab més que en Jover i que se'n fum d'aquest.

— En canvi els nàutics continuen parats.

Sens dubte per a animar-los, les senyoretetes del R. C. Marítim vinga a córrer la *Copa Femina* amb els iats serie Hispania.

Diumenge guanyà la senyora Pi de Amat, bona patronejadora, amb el iat *Alga*, que no s'enganxà com una idem sinó que lliscà i passà davant de tothom com una llissara

HIP
P. E.—A darrera hora ens diuen que l'*Español* ja no marxa a Bilbao. *Quare causa?*—H.

—El Comitè de Rem del Club de Mar del «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria» ha acordat senyalar el dia 25 del vinent febrer com a data per a la celebració de la regata local, de canots a dos remers en punta i timoner, categoria de «neòfits» *Copa Castelló* que li correspon organitzar aquest any, per ésser dit Club detentor de la Copa.

Per a aquesta regata estan convidats per a concórrer a la mateixa, el «Real Club Marítim» de Barcelona i el «Club Nàutic Condal.»

El dia 11 de febrer vinent tindran lloc davant del «Club de Mar» les regates eliminatories en canot a dos remers i timoner, per a designar els equips que deuràn representar al «Club de Mar», en la Regata *Copa Castelló*.

La prova tindrà lloc a les 10 del matí, amb nn sol bot; recorregut mil metres; una virada.

Hipocresia

Pagueu la servitut meva, senyora, sentant-me en vostra taula rebossant de requisits, menjars que són l'encant del cor, dels ulls i el paladar, alhora. I a més vostre somris l'ambient decora com al zènit l'estel títil·lejant...
Mes, amb tot, en la taula subjugant cada volta que hi menjo el cor me plora. Me feu vení als meus ulls, vós, repugnancia i sento el vèrtig de les decepcions que frisen en la taula d'abundancia com uns brins de meçquines ambicions; que, astuta, simulant santa ignorancia, em feu aprofità a mi els rosegons.

RAMÓN DE RIBAS

Els bilbains reberen an En Cambó al crit de: Visca Catalunya!

Felicitem-nos-en.

I, tornant galanteria per galanteria, preparem-nos per a quan els bilbains vinguin a Barcelona.

Cridarem Visca Viscaia!

Serà una cacofonia, però ells hi guanyaran, perquè hi entren dos visques pel mateix preu.

L'ARBRE DE LA PAU

—Tan mateix treu una brotada ben estranya!...

En la visita oficial que va fer a Cà la Ciutat un nou Governador Civil, aquest va preguntar a un aixerit regidor que aleshores feia d'Alcalde interí:

—Quants empleats hi treballen en el vostre Ajuntament?

—Mitja dotzena—contestà el regidor.

—Com pot ésser!... Però si m'han dit que n'hi han a prop d'un miler...

—Si, Excel·lència... N'hi han a prop de mil; però *que treballin*, no més mitja dotzena.

Segons els diaris, en la festa alemanya que tingué lloc dissabte al matí en el Palau de la Música, va presidir «un hermoso retrato del emperador Guillermo».

Si era *hermoso*, devia ésser un retrat de abans de la guerra. Tot-hom sab que del 1914 cap aquí el Kaiser s'ha tornat molt lleig.

Un apreciable col·laborador, don Ximplici Capgrós ens sollicita l'inserció del següent solt.

Senyò Arcalde ¿fins a quan a la plaça de Tetuán tindrem de saltar trinxeres, i veure com les cambres pels balcons van espolsant?

I les males animetes que van amb motocicletes donant voltes i més voltes, amb perill—els poca-soltes—de matar criatures?

Ja fà això dos anys que dura. Si vostè no hi posa cura (com crèc li toca posar-hi) ni el mateix apotecari se salva de trencadura.

Tots els que per 'llà vivim i aquestes coses patim, cregui que li agraiem si, que s'acabin logrem, abans de que ens hi morim.

El marquès d'Allella, com obsequi de Cap-d'any als treballadors de la seva fàbrica, va convidar-los a una representació de teatre.

I els obrers, és clar, engrescats amb *El asombro de Damasco*, no varen saber veure que tot allò era comèdia.

Pobres proletaris!... Sempre ignorant les martingales de entre bastidors!

NOTES DE CASA:

De la simpàtica societat coral «Schola Orpheonica» havem rebut dues atentes invitacions per al recital-històric *Bignotti Marçet* anunciat per diumenge passat i aplaçat per a demà divendres.

S'estima la finesa.

Un soldadet francès, L. Allaert, que ha fet dos anys de guerra i que's troba actualment ferit, en l'«Hôpital Temporaire 28»—a Duiard—Émeraude (Ille et Vilaine) sollicita correspondència de una amable senyoreta catalana que vulgui fer-li de padrina.

Apa, noies, a fer pràctica d'escriure en francès.

I qui sab, qui sab... De vegades aquestes pràctiques acaben en matrimoni.

Aquest any, l'*Almanac de la Poesia*, de l'Altés, és dedicat a les traduccions. Un estol de bons poetes i versaires han traduït mostres d'altres literatures, des dels grecs fins a Rabindranat Tagore. I amb això s'ha demostrat que el català és d'una meravellosa elasticitat.

Encara que no fós més que per això, ben vingut sia l'*Almanac*!

Conversa:

—Ara anirà bé això del teatre català.

—Ara sí! (Ja es veu que aquest no és dels optimistes).

—Si. Ara es regenerarà.

—Ah, sí?

—Si, home. S'en cuiden En Pere Corominas i l'Ignasi Iglesias...

—Ah, sí!... Doncs no en parlem més; creu-me.

Un atentat.

Un detingut; resulta que és català.

¡Esos catalanes!

Es fan averiguacions. Resulta que el detingut no té res que veure amb l'atentat.

¡¡¡Esos catalanes!!!

En Paraíso, ministre?

Això sí que seria divertit.

Semblaria una opereta. Podríem ben dir que els temps d'En Royo Villanova eren arribats.

S'apropa el Carnestoltes. Arribarà ben aviat. Els preparatius per a rebre'l són els de sempre. Amb una minça diferència: En Rius i Rius es fa retratar i reparteix amb prodigalitat els seus retrats. Ja sabem per a que ho fa.

Per a que no el confonguin.

Com anunciarem, dissabte passat se celebrà en el nou restaurant «Refectorium» el sopar d'homenatge al nostre estimat amic el valent escriptor Angel Samblancat.

Fou una festa íntima de fraternitat literària que restarà per a sempre en la memòria dels que tinguerem la sort d'assistir-hi. Una seixantena d'escriptors, entre els quals hi havia gent de tota mena de tendències, s'agruparen entorn de la taula presidencial per a festejar al jove i batallador publicista. L'animació fou gran i el respecte mutu extraordinari. Parlaren en honor d'En Samblancat els senyors Aguilar, Brossa, Domingo, Rusiñol, López-Picó, Diaz Retg, Reventós i algun altre.

L'Angel ens recreà les orelles amb una «oració de gràcies» que sens dubte fou lo millor del sopar.

I així que En Regàs es va explicar també amb gran eloqüència.

Encara molt jove, i cridat a fer grans coses, ha mort a Sant Quirce de Besora el mestre Joan B. Espadaler un dels compositors més il·lustrats, més cultes i més actius de Catalunya.

Actualment dirigia varies associacions musicals de Vic. Aquí, a Barcelona, havia sigut director del «Orfeó Canigó.» Tenia una òpera inèdita, *Almodis*, en la qual xifrava grans esperances.

D. E. P.

A cà'l barber:

- Què farem?
- Tallar el cabell.
- Com el vol?
- Sense enraonar gaire.

Entre gendre i sogra:

El gendre.—Ai, ai, quina olor tan forta que se sent...

La sogra.—Soc jo que m'he rentat els cabells amb un bàlsem especial. Que no t'agrada?

El gendre.—Sí, senyora, sí. Precisament, el meu gust fóra veure-la ben *embalsamada*,

Una senyora pregunta a un astròleg que s'acaba de casar:

- Es veritat que a la lluna hi han habitants?
- Sembla que sí. Quan menys, se sab de fixo que hi ha una lluna habitada per dugues persones.
- Quina?
- La lluna de mel.

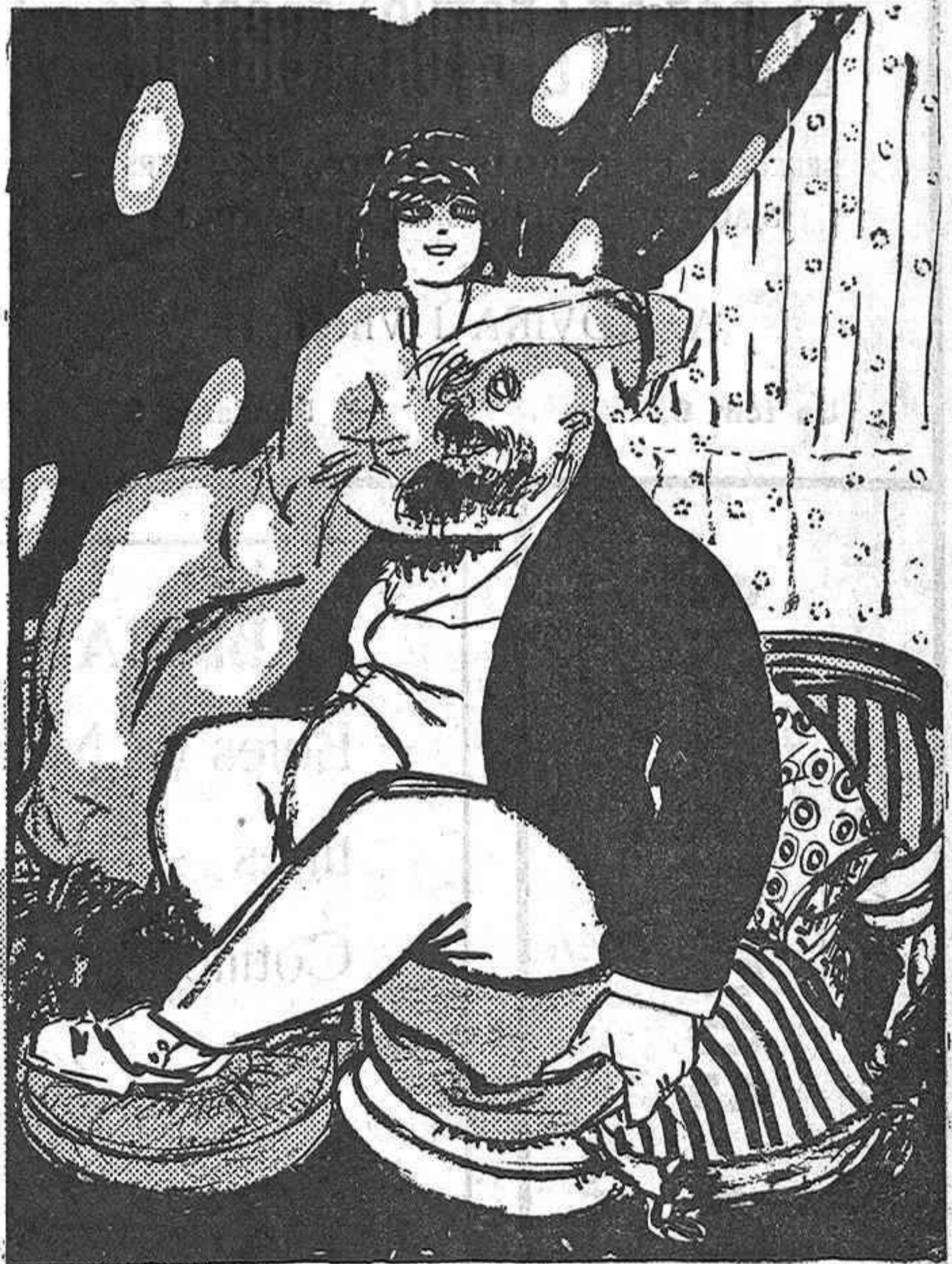
El petit Miranius pregunta a son pare:

- On va a parar l'aigua dels rius?
- Al mar, fill meu.
- I com és, doncs, que'l mar no véssa amb tanta aigua.
- Perquè al fons del mar hi han moltes esponges.

RESPOSTES PAGADES

Pere Queraltó Tolosa: Si no recordem malament, varem remerciar-li l'envió, però això no vol dir prometre l'inserció.
—E. Vilaret: Perdoni, fou descuit. Anirà alguna cosa de lo enviat.—Autor de «El gran humorista»: No ens acaba de fer

LA DOLÇA VIDA DEL NEUTRALISTA

- Com t'ho arreglaries, reietó meu, si et demanessin per a anar a la guerra?
- Diria que soc fill de viuda.

la pesada.—Ramón de Ribas: Va bastant bé i s'aprofitarà. L'altra llarga, no.—B. R. (Terrassa): Per ara, els seus dibuixos no ens tenen utilitat. Envii lo que vulgui, però tingui en compte que no es retornen els originals i que no es retribueix sinó lo d'encàrrec o sia lo demanat especialment per la Direcció.—Mario Torre Francés: De pensament, no està mal; ara, respecte a la forma, hi hauria bastant que dir.—Quel: El ninot que ens ha remès demostra enginy i bona intenció, però no és prou correcte.—Candor Salamé: Mercès per sa amable felicitació, però no hi ha de què.—Vicens Andrés: Ja degué veure que l'article anava a l'Almanac de *La Campana*. Amb tot i els bons desitjos, no es pot acontentar sempre a tothom. Lo que sobrà resta en cartera.—Joan Bourbona Puig: Els seus versículs són molt fluixets.—A. R. Ll.: S'estima la atenció. Disposi.—Gra: El xisto està a la mateixa altura que el dibuix. Vull dir que tot està a la mateixa *baixura*.—J. A.: Això que diu d'En *Xenius* estaria bé... si estés bé.—Narcís Aubert i Manent: Entren en cartera per si hi ha cas.—Ll. A. Gram: No va.—Delfi Noel: No ens convé.—Salvador Cané: Manseja.—D. A. N.: Es llarg i plè d'esllanguiment.—S. A. de Guilera: No ens agrada gens.—Anselm Gómez: No ens agrada prou.—Joan Vidiella: Es pobre d'originalitat i molt defectuós.—R. Massip: Suposo que més tard el devia rebre.

Antoni López, editor — Rambla del Mltg, núm. 20

Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Oim, 8
BARCELONA

LLIBRE DE LECTURA ESCOLAR

SELECCIÓ DE TREBALLS EN PROSA I EN VERS
D'AUTORS CATALANS MODERNS I ANTICS

PER

A. ROVIRA I VIRGILI

Un tom 8.^u

Pessetes 3

LA "NIÑA GORDA"

NOVELA

DE

SANTIAGO RUSIÑOL

Un tom 8.^u

4 pessetes

XAVIER DE MONTEPIN

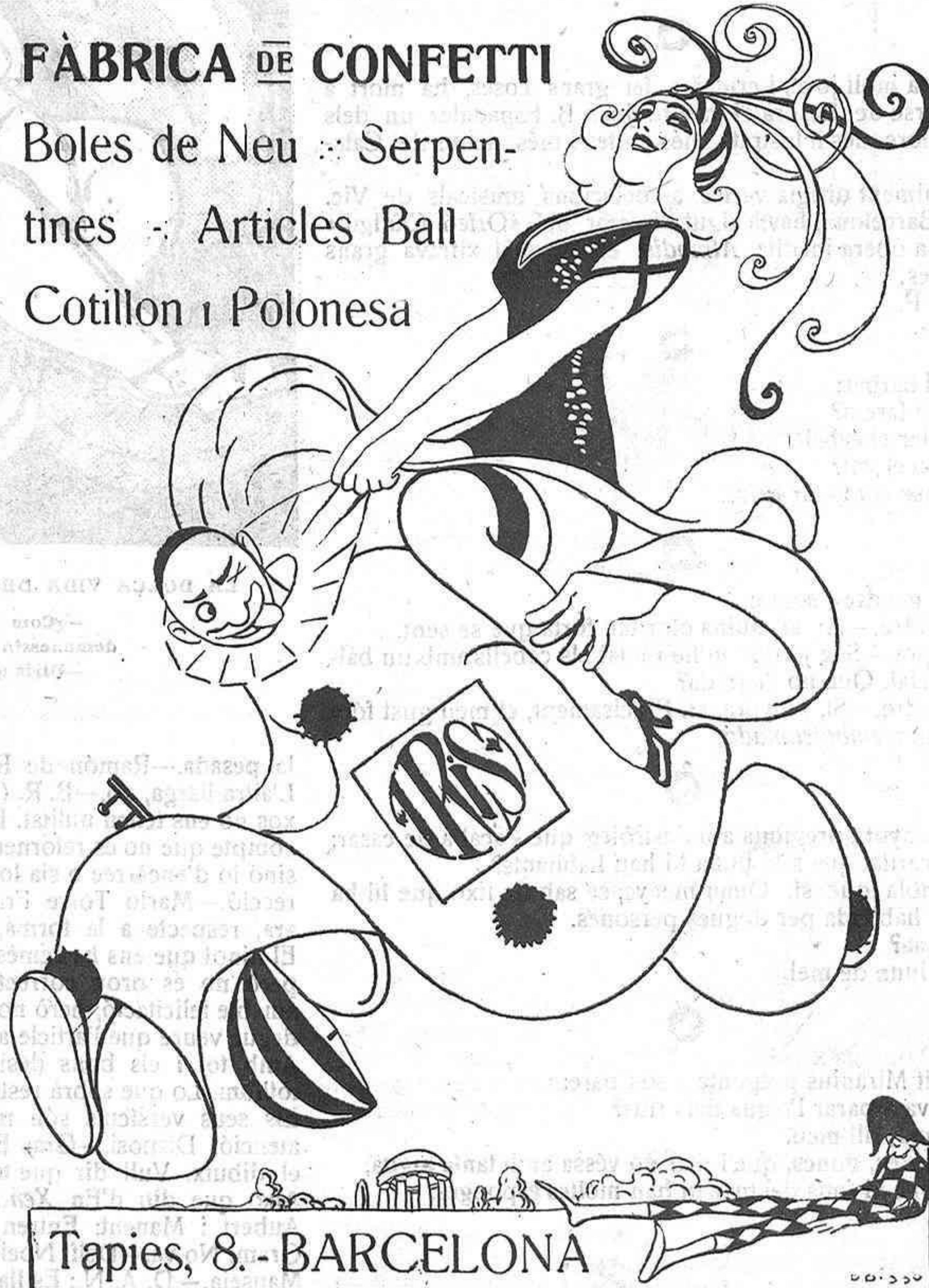
EL COCHE N.º 13

UNA peseta

Un tomo

FÀBRICA DE CONFETTI

Boles de Neu :: Serpen-
tines :: Articles Ball
Cotillon i Polonesa

Tapies, 8. - BARCELONA

PIERRE DECOURCELLE

LOS DOS PILLETES

4 pessetas

Dos tomos

Agua oxigenada neutra "FORET"

ANTISEPSIA, HIGIENE, DESINFECCIÓ :: DENTRÍFIC ÚNIC VERITAT

REBUTGEU LES IMITACIONS DE L'AMPOLLA I LES QUE NO TINGUIN EL PRECINTE DE GARANTÍA

ARTRITISMO · REUMA · GOTA PIPERAZINA DR GRAU

Instituto Electroterapéutico

Ronda Universidad, 20, pral.
(junto a la Plaza de Cataluña)
TELÉFONO 4210

DIRECTOR: DR. J. MESTRE SANCHO

Las diferentes instalaciones con que cuenta este Instituto, contienen todos cuantos aparatos existen en los grandes sanatorios europeos, más algunos otros que única y exclusivamente posee este Instituto, por haber sido inventados y patentados por su Director. Gracias a ellos y a la técnica especial que empleamos para su aplicación, cada día es mayor el éxito obtenido en la curación de los diferentes estados patológicos, por crónicos y rebeldes que ellos sean

APLICACIÓN DE CORRIENTES

para el tratamiento de: BRONQUITIS aguda y crónica, ASMA, TUBERCULOSIS, PARÁLISIS, APOPLEGÍA, CIÁTICA, NEURALGIAS, JAQUECA, HISTERISMO, EPILEPSIA, NEURASTENIA, ARTERIO-CLOROSIS, HIPERTENSIÓN, ULCERAS, VARIOSAS, DISPEPSIA, DILATACIÓN de ESTÓMAGO, ESTREÑIMIENTO, HEMORROIDES, REUMATISMO, agudo y crónico, GOTA, DIABETES, ESCROFULISMO, ANEMIA, ENFERMEDADES de la PIEL y GÉNITO URINARIAS, etc., etc.

NUEVO TRATAMIENTO PREVENTIVO Y CURATIVO DE LA TUBERCULOSIS

APARATO PARA LA RADIOGRAFÍA INSTANTÁNEA

TRATAMIENTO de la OBESIDAD, especial de este Instituto, ÚNICO DE RESULTADOS POSITIVOS

HORAS DE CONSULTA: DE 3 A 8 TARDE • DÍAS FESTIVOS: DE 11 A 1

El mejor disolvente de los uratos
Asepsia de las vías urinarias
Óxidos nefríticos
Reuma articular
Nefritis
Tifus
Gota

UROMETINA

LAMBIOTTE HERMANOS
Sinónimos: Urotropina - Hexametileno tetramina - Formina

PÍDASE folleto explicativo. Muestras a los señores médicos
Agte. gen.: S. NAVARRO
Rambla del Centro, 8 y 10-Barcelona

GUILLERMO PATTEBERG

Importador de Maquinaria de toda clase, Hierro, etc. :: Fabricante de Guarniciones para Oardas

Teléfono 634 - Direc. tel.: Pattberg Cortes, 649, ent.º BARCELONA

Droguería Sant Jordi

PERFUMERÍA :: COMESTIBLES
:: PRODUCTOS QUÍMICOS ::

Carrer del Call, 7 :: Teléf. 3907
BARCELONA

Bazar de la Unión

Útils per a escriptori

:: Tintes superiors ::

Unió, núm. 3 BARCELONA

PÍDASE EN TODAS PARTES

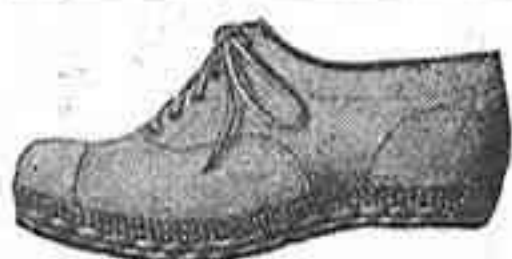
LICOR BREA MÚNERA

CONTRA

-CATARROS
-TOSES-BRONQUITIS
-EXPECTORACIONES
-ASMA Y DEMAS AFECCIONES DEL
-APARATO RESPIRATORIO

LABORATORIO MÚNERA
CASA FUNDADA EN 1875
BARCELONA

CAÇADORS !

Les millors esparde-nyes més ben construïdes, sòlides i còmodes, per a caça, camp i tennis, són les que fabrica la casa

BORNAS Hospital, 24, ent.
BARCELONA

Vendes al engrós i a la menuda
EXPEDICIONS A PROVINCIÉS

COR GENERÓS

— Vols que't sigui franca?... Ja no m'hi diverteixo jo en els balls de màscares.

— Jo tampoc. Però, filla, quan veig que els altres se diverteixen tant amb mí, la veritat, no m'en sé estar.